

ÖĞRETİMDE PLANLAMA VE DEĞERLENDİRME DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Fethi ÇELİK¹
Okt. Ali Suat ÖNAL²

ÖZET

Bu çalışmada öğretmen yetiştiren kurumlarda 1998-1999 öğretim yılında uygulamaya konulan öğretim programında ikinci sınıf II. yarıyılında verilen Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bunun için anket yoluyla öğrenci görüşlerine başvurulmuş, görüşme tekniği ile de öğretim elemanlarının görüşleri alınmıştır. Bu görüşler öğrencilerin dersin hedeflerine ulaşma düzeyi, dersin içeriği, yarıyılı, tek ya da ayrı dersler olarak düzenlenmesi, ders ortamları, ölçme ve değerlendirme ile ilgilidir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, frekans ve betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Sonuç olarak, öğrenciler dersin belirlenen hedeflerini önemli ölçüde gerçekleştiremedikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca, öğretim elemanları ve öğrenciler ders içeriğinin çok kapsamlı olduğunu ve sürenin yeterli olmadığını, dersin birden fazla dönemde farklı dersler biçiminde düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırma bulgularına göre de çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretimde Planlama ve Değerlendirme

ABSTRACT

The purpose of this study is to evaluate "Education Planning and Evaluation" course taught in spring term of second year, put into practice in teacher training institutions in 1998-1999 education year. Therefore, students' notions are gathered via a questionnaire and the instructors' notions are gathered via interview. The subjects of the questionnaire and the interview are the level of students' realizing the objectives of the course, course content, semester of the course, arranging a single or distinct courses, course environments, measurement and evaluation. The collected data were analyzed by means of mean, frequency and descriptive analysis method. The results of the study show that the students have not reached the predetermined objectives of the course. Moreover, according to instructors and students, the course is too comprehensive, time is insufficient and the course should be taught in more semesters under the names of different courses. Suggestions are revealed with regard to findings of the study.

Keywords: Education Planning and Evaluation

GİRİŞ

Eğitim, yeni yaşantılar kazanma sürecidir. Bu sürecin okulda planlı ve programlı olarak yürütülmesi uygulaması bireyin öğretimini oluşturur. Öğretim, eğitimde öngörülen hedefler doğrultusunda davranış değiştirme ya da yeni davranışlar oluşturma için öğrencilere yardımcı olma çabalarını içermektedir. Bu tanımlarda işlevsel olan nokta, öğretimin güdümlü, planlı ve programlı olmasıdır. Öğretimde başarı, iyi ve dikkatli planlamayla sağlanabilmektedir. Planlamadan yoksun, şansa bırakılan bir öğretimde başarı genellikle düşüktür. Öğretimi planlama anlayışı, teknik olarak öğretimi kurumsallaştırma, genelleştirme ve kitlesel bir toplumsal çabaya dönüştürme çabaları çağımızın demokrasi ideallerine de uygundur.

Oysa günümüzde kurumların başarıları, sundukları hizmet ya da ürettikleri ürünün niteliği ile ölçülmektedir. Nitelikli ürün ya da hizmetin yolu ise üretim sürecinin her noktasına kaliteyi taşımakla mümkün olabilir. Amaç, performans ölçümlerine dayalı bir eğitim sistemi gerçekleştirme olmalıdır (Bircan, 2003, s.45). Bu bağlamda nitelikli bir eğitim için etkin bir yönetime, görevin gereklerini karşılayabilecek yeterliğe sahip öğretmenlere, alandaki madde ve insan kaynaklarının verimli kullanılmasını gerektirir. Değişimi izleyebilen, insanın niteliğini geliştirmeye önem veren, kişiler arası ilişkileri evrensel değerlerle bütünleştirebilen, yaşam gerçeklerine, sorunlara karşı duyarlı ve çözümleyici olan planlama süreçlerinde üstün başarı sergileyen, yapıcı, yaratıcı ve üretici niteliklerle donatılmış öğretmenlere gerek vardır.

Öğretmen, geniş anlamda öğrenciyi grup içinde birey olarak tanıyabilen, onun öğrenmesini etkileyen faktörlerle ilişkisini yorumlayan ve hangi yeterliği en az riskle kazanabileceğini yordayabilen ve bu anlamda geliştirdiği planı başarıyla uygulayabilen kişidir (Ülgen, 1997, s.237).

¹ SDÜ Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi.

² Süleyman Demirel Üniversitesi Okutmanı.

Öğretimin yöneticisi olarak öğretmenin görevi ise, belirlediği öğrenme hedefleri doğrultusunda öğrenci ve öğrenme süreci özelliklerine uygun olarak dışsal olayları seçme, düzenleme, uygulama ve denetlemedir (Senemoğlu, 1997, s.401).

1973 yılında yürürlüğe giren 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde öğretmenliğin bir meslek olarak yasal tanımı yapılmıştır. Bu yasaya göre öğretmenlik, devletin eğitim ve öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan bir ihtisas mesleğidir ve öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitim Amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak yürütmekle yükümlüdürler. Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon ile sağlanmaktadır.

MEB (www.meb.gov.tr), öğretmen yeterliklerini genel kültür ve özel alan olarak ayırdıktan sonra üçüncü alanı eğitime-öğretme yeterlikleri olarak on dört ana başlık altında toplamıştır. Bunlar öğrenciyi tanıma, öğretimi planlama, öğretim yapma, değerlendirme, materyal geliştirme, öğretimi yönetme, rehberlik yapma vb. olarak sıralanmıştır.

Öğretmen konu alanını ne kadar iyi bilirse bilsin, sahip olduğu bilgileri davranış olarak öğrencilere kazandıramazsa başarı da sağlayamaz. Bu bilgilerin öğrenciler tarafından kazanımında öğretmenin örneklendirmeleri çeşitlendirebilme ve güncelleştirebilmede genel kültür bilgisine sahip olmasının gerekliliği kadar öğretmenlik formasyonuna da sahip olması gerekir. Öğretmenlik formasyonuna ait yeterlikleri Erden (1988, s.44–46) şöyle belirtmektedir: Öğretim sürecini planlama, çeşitlilik getirebilme, öğretim sürecini etkili kullanma, katılımcı öğretim ortamı düzenleme ve öğrencilerdeki gelişimi izleme.

Öğretmenlerdeki bu yeterlikleri kazandırma görevi veya öğretmen yetiştirme görevi 1981 yılında yürürlüğe giren 2547 Sayılı Yasa ile eğitim fakültelerine verilmiştir. Yüksek Öğretim Kurulu ise, 19.09.1997 tarih ve 97.08.144 sayılı kararı ile Eğitim Fakültelerinin öğretmen yetiştirme programlarını yeniden düzenleme yoluna gitmiştir (www.yok.gov.tr). Bu düzenlemeyle Eğitim Fakültelerinde uygulanan bütün programlarda hangi yarıyılta hangi derslerin verileceği, teori ve uygulamaları ve kredileriyle ayrı ayrı belirlenmiş ve ders tanımları yapılmıştır. Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersi, öğretmenlik formasyonu dersleri olarak belirlenen 11 dersin içinde gösterilmiştir. Öğretim programında ikinci sınıf II. yarıyıl dersi olarak yer almış olan bu ders, programda yer alan diğer derslerin büyük bir bölümü ile bir önkoşulluluk ilişkisi içerisinde olduğu görülmektedir. Ayrıca, kazanılacak becerilerin de öğretmen yeterliklerinin büyük çoğunluğunu kapsamaması bu dersin önemini artırmaktadır. Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersi, öğretim programında üç saati teorik, iki saati uygulamalı olan dört kredilik bir ders olarak belirlenmiş ve dersin tanımı da aşağıdaki şekliyle verilmiştir (YÖK, 1998, s.55).

“Temel program geliştirme kavramları ve süreçleri, ders programı, yıllık, ünite, günlük planların geliştirilmesi, içerik seçimi ve organizasyonu, öğretim yöntemleri ve stratejileri, materyallerin özellikleri ve seçimi, ölçme ve değerlendirme, değerlendirme yaklaşımları, test türleri, izleme ve başarı testlerinin geliştirilmesi, sınav sorusu yazma teknikleri, not verme.”

Dersin bu tanımına bakıldığında, dersin içeriğinin bir hayli kapsamlı olduğu görülmektedir. İçerikte program geliştirme, öğretim yöntemleri ile ölçme ve değerlendirme alanlarının olduğu açıktır. 1998 yılı öncesinde uygulanan öğretim programlarında bu ders ile kazandırılması düşünülen yeterliklerin farklı üç derste kazandırılmaya çalışıldığı ve bunların “Eğitimde Program Geliştirme, Öğretim Metotları, Ölçme ve Değerlendirme” olduğu belirtilmektedir (YÖK, 1998, s.54).

Öğretimde Planlama ve Değerlendirme ders içeriği çok fazla olması, ders saatinin bunu karşılayamaması, bu derste hedeflere ulaşmayı hayli zorlaştırmaktadır. Senemoğlu'nun (2003, s.172) araştırma bulguları da bu görüşü destekler niteliktedir. Senemoğlu'nun 2002 yılında yaptığı “Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Uygulamaları, Sorunlar, Öneriler” isimli bir başka araştırmasında öğrenciler, sorunlarının tamamının bu ders ile ilgili olduğunu belirtmiş, özellikle ölçme ve değerlendirme bölümüne zaman yetersizliği nedeniyle yeterince değinilemediğini ifade etmişlerdir. Öğrenciler, bu dersin “Öğretimde Planlama, Ölçme ve Değerlendirme” adları altında iki

ayrı ders olarak verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir (Senemoğlu, 2003, s.172). Aynı araştırmada öğretim elemanları da bu dersin “Program Geliştirme ve Öğretim (3. yılın 1. yarıyılı ve beş saat), Ölçme ve Değerlendirme (3. yılın 2. yarıyılı ve dört saat)” şeklinde uygulanması yönünde görüş belirtmişlerdir.

Bu araştırmada öğretimde planlama ve değerlendirme dersinin öğrenci kazanımları, dersin içeriği, süresi, veriliş yarıyılı, ayrı dersler olarak yeniden düzenlenmesi, işlenişi ve değerlendirmeye yönelik öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri belirlenmeye çalışılacak ve elde edilen bulgulara göre öneriler geliştirilecektir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersine yönelik olarak öğrencilerinin ve bu derse giren öğretim elemanlarının görüşlerini ortaya çıkarmak, bulgular ışığında çözüm önerileri geliştirmektir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranacaktır:

1. Öğrencilerin öğretimde planlama ve değerlendirme dersine ilişkin yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin öğretimde planlama ve değerlendirme dersine ilişkin görüşleri nelerdir?

Öğretim elemanları ve öğrencilerin dersin;

- a) İçeriğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- b) Haftalık saati, veriliş yarıyılı, tek ya da ayrı dersler olarak düzenlenmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
- c) Öğrenme ortamlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- d) Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin görüşler nelerdir?

Önem

Toplumların kalkınmasında en önemli görev öğretmene düşmektedir. Öğretmenin ise bu görevini yeterince yerine getirebilmesi için üst düzeyde niteliklerle donanık olması gerekir. Üst düzey niteliklerin en önemlisi ve bütün niteliklerle doğrudan ilişkili olan yeterlikleri planlama ve değerlendirme dersinin hedefleri ile örtüşmektedir. O halde bu dersin belirlenen hedeflere en üst düzeyde ulaştırılmasında sorunlar varsa bunların belirlenmesi, çözüm önerileri getirilmesi yönünde önlemlerin alınması gerekmektedir.

İşte bu araştırma, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersinin en üst düzeyde hedeflerine ulaşmasında, karşılaşılan sorunları ortaya çıkarma ve çözüm önerileri getirme yönünde önemli katkı sağlayacaktır.

Sayıtlar

1. Geliştirilen anketin geçerliği ile ilgili uzman kanısı yeterlidir.
2. Ankete yanıt veren öğrencilerin ve görüşmede bilgi veren öğretim elemanlarının gerçek düşüncelerini yansıtmaktadır.

Sınırlılıklar

Araştırma 2004–2005 Öğretim yılında SDÜ Burdur Eğitim Fakültesinin Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği I.ve II. Öğretimde öğrenim gören 2. sınıf öğrencileri ve Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersine giren öğretim elemanlarının görüşleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Öğretimde Planlama ve Değerlendirme: Eğitim Fakültelerinin öğretim programında ikinci sınıf Bahar Yarıyılında yer alan haftalık beş ders saati olarak uygulanan dört kredilik bir derstir.

Yeterlikleri Kazanma Derecesi

- Çok iyi: 5.00–4.50
İyi: 4.49–3.50
Orta: 3.49–2.50
Az: 2.49–1.50
Çok Az: 1.49–1.00

YÖNTEM

Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini, 2004–2005 öğretim yılında SDÜ Burdur Eğitim Fakültesinde öğrenim gören I. ve II. öğretim ikinci sınıf öğrencileri ve Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersine giren öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise, bütün bölümlerden random yoluyla seçilen 350 öğrenci ve öğretimde planlama ve değerlendirme dersine giren dört öğretim elemanı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket ve görüşme teknikleri kullanılmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencinin okuduğu bölüm ve şubesi, öğretim türü ve cinsiyetine yönelik sorular, ikinci bölümde ise öğrencilerin dersle ilgili kazanımlarını belirlemeye çalışan 24 adet soruya yer verilmiştir. Bu maddeler, "Çok Yeterli, Yeterli, Orta Düzeyde Yeterli, Yetersiz ve Çok Yetersiz" şeklinde beş ayrı derecede belirlenmiştir. Ayrıca bu bölümde öğrencilerin dersin içeriği, dersin saat ağırlığı, verildiği dönem, dersin işlenişi ve sınavlara ilişkin görüşlerini belirtmeleri amacıyla açık uçlu bir soru yer almıştır. Araştırmada kullanılan anket formu Tablo I' de verilmiştir. Öğretim elemanlarının bu derse yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla da "yapılanmamış görüşme tekniği" uygulanmış ve öğretim elemanlarına da Tablo II' de gösterilen açık uçlu sorular yöneltilerek, dersle ilgili görüşlerine başvurulmuştur.

Anketle ilgili Alfa Güvenirlik Katsayısı .9160 ile yeterli bulunmuş, Faktör Analizi sonucunda da toplam varyans değeri %34.408 ile tek faktörde toplanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada anket yoluyla toplanan verilerin puanlanması Çok Yeterli'den Çok Yetersiz'e doğru 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde yapılmış, her bir madde ile ilgili yanıt yüzdeleri ve aritmetik ortalama kullanılmıştır. Ayrıca ankette yer alan açık uçlu soruya verilen yanıtlar için ise betimsel analiz yöntemi kullanılarak sonuçlar ortaya konmuştur. Öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde ise

verilen yanıtların dökümü yapılmış ve yanıtlar dört boyutta sınıflandırılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde öğrencilerin ve öğretim elemanlarının görüşleri yer almaktadır. Önce öğrencilerin anket sorularına verdiği yanıtlar tablolar halinde verilmiş, açık uçlu soruya verilen yanıtlar ve öğretim elemanlarından görüşme yöntemiyle sağlanan veriler de betimsel analiz yöntemiyle gruplandırılmıştır.

Alt problem 1: Bu bölümde araştırmanın birinci alt problemine yönelik olarak 24 anket sorusu ile öğrencilerden elde edilen bulgular (Tablo 1-26) verilmektedir.

Tablo 1. Araştırmaya katılanların cinsiyete göre dağılımı

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Erkek	152	47.2
Bayan	170	52.8
Toplam	322	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin %47.2’si erkek ve % 52.8’i bayandır.

Tablo 2. Araştırmaya katılanların öğretim türüne göre dağılımı

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
I. Öğretim	159	49.4
II. Öğretim	163	50.6
Toplam	322	100

Tablo 2'ye göre, araştırmaya katılanların %49.4'ü I.Öğretimde, %50.6'sı ise II. Öğretimde öğrenimlerine devam etmektedir.

Tablo 3. “Bir dersin hedeflerini yazabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	37	11.5
Yeterli	142	44.1
Orta düzeyde yeterli	99	30.7
Yetersiz	30	9.3
Çok yetersiz	14	4.3
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.49		

Tablo 3'teki verilere göre, bir dersin hedeflerini yazabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %11.5, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %44.1 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı da %55.6' dır. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %9.3, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %4.3, iki görüşün toplamı %13.6 ve madde aritmetik ortalaması 3.49 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 4. “Günlük plan yapabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	30	9.3
Yeterli	134	41.6
Orta düzeyde yeterli	94	29.2
Yetersiz	48	14.9
Çok yetersiz	16	5.0
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.35		

Tablo 4'teki verilere göre, günlük plan yapabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %9.3, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %41.6 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı da %50.9'dur. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %14.9, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %5.0, iki görüşün toplamı %19.9 ve madde aritmetik ortalaması 3.35 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 5. “Derste geçen terimleri kavrayabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	31	9.6
Yeterli	143	44.4
Orta düzeyde yeterli	108	33.5
Yetersiz	29	9.0
Çok yetersiz	11	3.4
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.47		

Tablo 5’teki verilere göre, derste geçen terimleri kavrayabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %9.6, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %44.4 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı da %54.0’dır. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %9.0, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %3.4, iki görüşün toplamı %12.4 ve madde aritmetik ortalaması 3.47 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 6. “Belirlenen hedeflerin davranışlarını yazabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	35	10.9
Yeterli	147	45.7
Orta düzeyde yeterli	93	28.9
Yetersiz	33	10.2
Çok yetersiz	14	4.3
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.48		

Tablo 6’daki verilere göre, belirlenen hedeflerin davranışlarını yazabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %10.9, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %45.7 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı da %56.6’dır. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %10.2, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %4.3, iki görüşün toplamı %14.5 ve madde aritmetik ortalaması 3.48 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 7. “Hedeflerin taksonomik sınıflanış özelliklerini anlayabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	17	5.3
Yeterli	87	27.0
Orta düzeyde yeterli	134	41.6
Yetersiz	60	18.6
Çok yetersiz	24	7.5
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.04		

Tablo 7’deki verilere göre, hedeflerin taksonomik sınıflanış özelliklerini anlayabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %5.3, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %27.0 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %32.3’dır. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %18.6, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %7.5, iki görüşün toplamı %26.1 ve madde aritmetik ortalaması 3.04 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 8. “Bir dersin yıllık planını yapabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	38	11.8
Yeterli	117	36.3
Orta düzeyde yeterli	94	29.2
Yetersiz	47	14.6
Çok yetersiz	26	8.1

Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.29		

Tablo 8'deki verilere göre, bir dersin yıllık planını yapabilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %11.8, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %36.3 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %48.1'dir. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %14.6, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %8.1, iki görüşün toplamı %22.7 ve madde aritmetik ortalaması 3.29 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 9. "Dersi planlarken hedeflere uygun kaynak, araç ve gereç seçebilme" önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	50	15.5
Yeterli	131	40.7
Orta düzeyde yeterli	89	27.6
Yetersiz	39	12.1
Çok yetersiz	13	4.0
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.51		

Tablo 9'deki verilere göre, dersi planlarken hedeflere uygun kaynak, araç ve gereç seçebilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %15.5, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %40.7 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %56.2'dir. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %12.1, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %4.0, iki görüşün toplamı %16.1 ve madde aritmetik ortalaması 3.51 olarak iyi düzeyde bulunmuştur.

Tablo 10. “Belirtke tablosu yapabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	57	17.7
Yeterli	138	42.9
Orta düzeyde yeterli	84	26.1
Yetersiz	27	8.4
Çok yetersiz	16	5.0
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.59		

Tablo 10'deki verilere göre, belirtke tablosu yapabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %17.7, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %42.9 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %60.6'dır. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %8.4, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %5.0, iki görüşün toplamı %13.4 ve madde aritmetik ortalaması 3.59 olarak iyi düzeyde bulunmuştur.

Tablo 11. “Bir dersin etkili işlenmesinde günlük planın önemine inanma” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	74	23.0
Yeterli	145	45.0
Orta düzeyde yeterli	62	19.3
Yetersiz	24	7.5
Çok yetersiz	17	5.3
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.72		

Tablo 11'deki verilere göre, bir dersin etkili işlenmesinde günlük planın önemine inanma özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %23.0, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %45.0 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %68.0'dır. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %7.5, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %5.3, iki görüşün toplamı %12.8 ve madde aritmetik ortalaması 3.72 olarak iyi düzeyde bulunmuştur.

Tablo 12. “Belirtke tablosunun öğretimdeki önemine inanma” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	66	20.5
Yeterli	137	42.5
Orta düzeyde yeterli	77	23.9
Yetersiz	24	7.5
Çok yetersiz	18	5.6
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.64		

Tablo 12'deki verilere göre, belirtke tablosunun öğretimdeki önemine inanma özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %20.5, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %42.5 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %63.0'dır. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %7.5, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %5.6, iki görüşün toplamı %13.1 ve madde aritmetik ortalaması 3.64 olarak iyi düzeyde bulunmuştur.

Tablo 13. “Bir dersin etkili işlenmesinde yıllık planın önemine inanma” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	65	20.2
Yeterli	140	43.5
Orta düzeyde yeterli	78	24.2
Yetersiz	26	8.1

Çok yetersiz	13	4.0
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.67		

Tablo 13'teki verilere göre, bir dersin etkili işlenmesinde yıllık planın önemine inanma özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %20.2 yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %43.5 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %53.5'dir. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %8.1, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %4.0, iki görüşün toplamı %12.1 ve madde aritmetik ortalaması 3.67 olarak iyi düzeyde bulunmuştur.

Tablo 14. “Ölçme aracını geliştirmede madde analizinin gerekliliğine inanma” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	48	14.9
Yeterli	129	40.1
Orta düzeyde yeterli	93	28.9
Yetersiz	31	9.6
Çok yetersiz	21	6.5
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.47		

Tablo 14'teki verilere göre, ölçme aracını geliştirmede madde analizinin gerekliliğine inanma özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %14.9, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %40.1 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %55.0'dır. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %9.6, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %6.5, iki görüşün toplamı %16.1 ve madde aritmetik ortalaması 3.47 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 15. “Essey türünde sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	51	15.8
Yeterli	130	40.4
Orta düzeyde yeterli	91	28.3
Yetersiz	31	9.6
Çok yetersiz	19	5.9
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.50		

Tablo 15’teki verilere göre, essey türünde sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %15.8, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %40.4 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %56.2’dir. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %9.6, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %5.9, iki görüşün toplamı %15.5 ve madde aritmetik ortalaması 3.50 olarak iyi düzeyde bulunmuştur.

Tablo 16. “Kısa yanıt gerektiren sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	57	17.7
Yeterli	140	43.5
Orta düzeyde yeterli	73	22.7
Yetersiz	33	10.2
Çok yetersiz	19	5.9
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.56		

Tablo 16’daki verilere göre, kısa yanıt gerektiren sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %17.7, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %43.5 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %61.2’dir. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %10.2, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %5.9, iki görüşün toplamı %16.1 ve madde aritmetik ortalaması 3.56 olarak iyi düzeyde bulunmuştur

Tablo 17. “Sınıflama gerektiren sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	52	16.1
Yeterli	119	37.0
Orta düzeyde yeterli	92	28.6
Yetersiz	37	11.5
Çok yetersiz	22	6.8
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.44		

Tablo 17’deki verilere göre, sınıflama gerektiren sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %16.1, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %37.0 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %53.1’dir. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %11.5, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %6.8, iki görüşün toplamı %18.3 ve madde aritmetik ortalaması 3.44 olarak orta düzeyde bulunmuştur

Tablo 18. “Ölçme aracındaki her soru için madde analizi yapabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	33	10.2
Yeterli	98	30.4
Orta düzeyde yeterli	109	33.9
Yetersiz	55	17.1
Çok yetersiz	27	8.4
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.17		

Tablo 18’deki verilere göre, ölçme aracındaki her soru için madde analizi yapabilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %10.2, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %30.4 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %40.6’dır. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %17.1, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %8.4, iki görüşün toplamı %25.5 ve madde aritmetik ortalaması 3.17 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 19.” Çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	58	18.0
Yeterli	109	33.9
Orta düzeyde yeterli	84	26.1
Yetersiz	39	12.1
Çok yetersiz	32	9.9
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.37		

Tablo 19’deki verilere göre, çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %18.0, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %33.9 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %51.9’dur. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %12.1, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %9.9, iki görüşün toplamı %22.9 ve madde aritmetik ortalaması 3.37 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 20. “Bir testin geçerliğini hesaplayabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	30	9.3
Yeterli	81	25.2
Orta düzeyde yeterli	78	24.2
Yetersiz	83	25.8
Çok yetersiz	50	15.5
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 2.86		

Tablo 20’deki verilere göre, bir testin geçerliğini hesaplayabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %9.3, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %25.2 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %34.5’dir. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %25.8, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %15.5, iki görüşün toplamı %41.3 ve madde aritmetik ortalaması 2.86 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 21. “Bir testin güvenilirliğini hesaplayabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	20	6.2
Yeterli	83	25.8
Orta düzeyde yeterli	100	31.1
Yetersiz	71	22.0
Çok yetersiz	48	14.9
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 2.86		

Tablo 21’deki verilere göre, bir testin güvenilirliğini hesaplayabilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %6.2, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %25.8 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %32.0’dır. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %22.0, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %14.9, iki görüşün toplamı %36.9 ve madde aritmetik ortalaması 2.86 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 22. “Hedeflere uygun olarak bir dersi işleyebilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	37	11.5
Yeterli	106	32.9
Orta düzeyde yeterli	113	35.1
Yetersiz	35	10.9
Çok yetersiz	31	9.6
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.25		

Tablo 22’deki verilere göre, hedeflere uygun olarak bir dersi işleyebilme özelliğine çok yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %11.5, yeterli şeklinde görüş belirtenlerin oranı %32.9 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %44.4’ dür. Yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %10.9, çok yetersiz şeklinde görüş belirtenlerin oranı %9.6, iki görüşün toplamı %20.5 ve madde aritmetik ortalaması 3.25 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 23. “Hedeflere uygun bir ders işleniş etkinliği düzenleyebilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	30	9.3
Yeterli	113	35.1
Orta düzeyde yeterli	99	30.7
Yetersiz	49	15.2

Çok yetersiz	31	9.6
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 3.19		

Tablo 23'teki verilere göre, hedeflere uygun bir ders işleniş etkinliği düzenleyebilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %9.3, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %35.1 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %44.4'dür. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %15.2, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %9.6, iki görüşün toplamı %24.6 ve madde aritmetik ortalaması 3.19 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 24. “Sınıfın başarısına göre bağlı değerlendirme yapabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	21	6.5
Yeterli	90	28.0
Orta düzeyde yeterli	110	34.2
Yetersiz	57	17.7
Çok yetersiz	44	13.7
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 2.95		

Tablo 24'teki verilere göre, sınıfın başarısına göre bağlı değerlendirme yapabilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %6.5, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %28.0 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %34.5'dir. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %17.7, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %13.7, iki görüşün toplamı %31.4 ve madde aritmetik ortalaması 2.95 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 25. “Belirlenmiş ölçütlere göre mutlak değerlendirme yapabilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	17	5.3
Yeterli	82	25.5
Orta düzeyde yeterli	100	31.1
Yetersiz	66	20.5
Çok yetersiz	57	17.7
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 2.80		

Tablo 25'teki verilere göre, belirlenmiş ölçütlere göre mutlak değerlendirme yapabilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %5.3, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %25.5 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %30.8'dir. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %20.5, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %17.7, iki görüşün toplamı %38.2 ve madde aritmetik ortalaması 2.80 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Tablo 26. “Madde analizi sonuçlarına göre bir test aracı geliştirebilme” önermesine verilen yanıtların dağılımı ve madde aritmetik ortalaması

Değişkenler	N (Toplam)	% Dağılım
Çok yeterli	24	7.5
Yeterli	92	28.6
Orta düzeyde yeterli	92	28.6
Yetersiz	63	19.6
Çok yetersiz	51	5.8
Toplam	322	100.0
Madde Ortalaması: 2.92		

Tablo 26'daki verilere göre, madde analizi sonuçlarına göre bir test aracı geliştirebilme özelliğine çok yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %7.5, yeterli şekilde görüş belirtenlerin oranı %28.6 olmuştur. Bu iki görüşün toplamı %36.1'dir. Yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %19.6, çok yetersiz şekilde görüş belirtenlerin oranı %5.8, iki görüşün toplamı %25.4 ve madde aritmetik ortalaması 2.92 olarak orta düzeyde bulunmuştur.

Alt problem 2: Bu bölümde öğretim elemanları ve öğrencilerin bu derse ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Öğretim elemanlarının görüşme yöntemiyle görüşlerine başvurulmuş, öğrencilere ilişkin bulgular ise ankette yer alan açık uçlu soruya verilen yanıtların çözümlenmesiyle ulaşılmıştır.

Öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri yapılan betimsel çözümlenmeler sonunda dört temel boyutta toplanmıştır.

1. Dersin İçeriği İle İlgili Görüşler

Öğretim elemanları, dersin içeriğinin geniş olduğunu ve bu dersi almadan önce hazır bulunuşluklarını sağlayabilmek için önkoşul derslerin mutlaka bu ders öncesi alınması gerektiğini ve bu derslerin Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Özel Öğretim Yöntemleri ve Sınıf Yönetimi derslerinin de bu ders öncesi verilmesi gerektiği görüşündedirler. Dersin içeriğinin ise, KPSS ile de ilişkilendirilmesi gerektiği görüşü, bir öğretim elemanı dışında benimsenmemektedir. Bu görüşler aşağıda yansıtılmıştır:

Bu ders Eğitimde Program Geliştirme öğretim yöntemleri, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme alanlarından oluştuğu için içerik çok kapsamlıdır. Bu yüzden öğrencinin bu derse kaşı mutlaka hazır bulunuşluğunun olması ve bu yüzden Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Özel Öğretim Yöntemleri, Sınıf Yönetimi gibi derslerin bu dersten önce öğrencilere verilmesi gerekir. Milli Eğitimin öğretim kurumlarındaki uygulamalarıyla bu dersin içeriği arasında duyarlı bir ilişki kurulmalıdır ve dersin çerçeve program olarak verilen içeriği hem Milli Eğitim Bakanlığının uygulamalarıyla ve hem de KPSS ile ilişkilendirilmelidir.

Öğrencilerin görüşleri ise, derste geçen kavram, ilke, teknik ve stratejileri anlamada ve özellikle ölçme ve değerlendirme ile ilgili bölümünde zorlandıkları, içeriğin mutlaka KPSS ile iç içe olması gerektiği görüşünde toplanmaktadır. Bu görüşler aşağıda yansıtılmıştır:

Dersin dilini anlamıyorum. Bir ders planı için bu kadar anlaşılmaz terime ne gerek var. Dersin KPSS ile daha iç içe olmasını istiyorum. Bu ders için belli bir bilgi birikimi gerekir. Bu yüzden bu derste zorlanmaktayım. Bu derste konular bizlere göre çok ağır ve başarısız oluyoruz. Bu dersin ölçme kısmını sayısal zekaya sahip olmadığım için anlayamadım. Konuları anlamakta biraz zorlanıyorum ve ölçme değerlendirme kısmında başarılı değilim.

2. Dersin Haftalık Saati, Veriliş Dönemi, Ayrı Ders Olması İle İlgili Görüşler

Öğretim elemanlarının görüşleri, bu dersin haftalık ders saati ağırlığının beş saat olarak yeterli olmadığı, dersin Eğitimde Program Geliştirme, Öğretim Yöntemleri, Eğitimde ölçme ve Değerlendirme olarak üç ayrı ders şeklinde düzenlenmesi gerektiği veya Öğretimde Planlama ve Değerlendirme I, II şeklinde düzenlenmesi gerektiği yönündedir. Ayrıca, öğretim elemanları bu dersin üçüncü sınıfın ikinci yarıyılında verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu görüşler aşağıda yansıtılmıştır:

Bu ders 'Öğretimde Planlama' 'Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme', iki saati teorik iki saati uygulama olmak üzere üçer kredilik iki ayrı ders halinde düzenlenmelidir. İki saati teorik, iki saati uygulama olarak üç kredilik Öğretimde Planlama ve Değerlendirme I ve II olarak düzenlenmeli, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme I 3. sınıfın 2. döneminde Öğretimde Planlama ve Değerlendirme 4, Sınıfın 1. döneminde verilmelidir. Bu ders yine haftada 5 saat 4 kredi olarak düzenlenmeye devam edecekse, mutlaka 3. sınıfın 2. dönemine çekilmelidir. Ders bu haliyle uygulamaya devam edecekse, öğrencilerin mesleğe ait değerleri fark edebilmeleri için 3. sınıfın 2 dönemine konmalıdır. Dersin haftalık ders saati yetersizdir.

Öğrencilerin görüşleri ise, haftalık ders saatinin yetersiz olduğu, dersin çok kapsamlı olmasından dolayı bir yarıyılıda verilmemesi gerektiği, özellikle KPSS için tekrar verilmesi gerektiği, uygulama saatinin artırılmasının uygun olacağı, öğretimde Planlama, Ölçme ve Değerlendirme olarak üçüncü sınıfın ikinci yarıyılı ve dördüncü sınıfın birinci yarıyılında verilmesi gerektiği yönündedir. Bu görüşler aşağıda yansıtılmıştır:

Ders kapsamlı ve zor bir derstir. Ders daha fazla saate yayılmalıdır ve bu yüzden bir döneme sıkıştırılmamalıdır. KPSS için bu dersin tekrar alınması gerekir. Ders saati artırılmalı ve bu ders 4. sınıfa konmalıdır. Süre yetmediği için konular çok hızlı anlatılıyor ve uygulama yapamıyoruz. Bu derste uygulamalar daha fazla olmalı ve denetlenmelidir. Unutmamız ve KPSS' de başarılı

olmamız için ders tekrar konmalıdır. Bu ders 3. sınıfın 2. dönemi veya 4. sınıfta verilmelidir ve Öğretimde Planlama ve Ölçme ve Değerlendirme olarak iki ayrı ders olarak verilmelidir.

3. Ders Ortamı İle İlgili Görüşler

Öğretim elemanlarının görüşleri sınıftaki öğrenci sayısının fazla olduğu, bu sayının 20 öğrenci ile sınırlandırılması, öğretim teknolojileriyle donanık ve çağdaş öğretim uygulamalarına uygun Planlama ve Değerlendirme Derslikleri'nin düzenlenmesi, uygulama etkinliklerinin zaman zaman MEB Uygulama Okullarında gerçekleştirilmesi, uygulama okullarındaki sınıf ve branş öğretmenlerinin de ders ortamlarında deneyimlerinin öğretmen adaylarıyla paylaşmalarına olanak sağlanması, öğrenme ve öğretme ile ilgili yeni yaklaşımların öğretmen adayları tarafından entelektüel düzeyde sınıf ortamında tartışmalarına fırsat tanınması şeklinde yoğunlaşmıştır. Bu görüşler aşağıda yansıtılmıştır:

Bu derste çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulamaya konabilmesi için uygun dersliklerin olması gerekir ve bu etkinlikler bu dersliklerde yapılmalıdır. Öğrenme ortamlarında öğretim teknolojilerinden yoğun bir şekilde yararlanmalıdır. Sınıf mevcutları öğrencilerle birebir ilgilenme dönüt alma ve düzeltmeyi yapma, uygulama etkinliklerinin etkililiği açısından 20'den fazla olmamalıdır. Bu dersin uygulama etkinlikleri fakültelelere bağlı uygulama okullarında gerçekleştirilmelidir. Uygulama okulundaki öğretmenler zaman zaman sınıfa getirilmeli ve deneyimlerini öğretmen adaylarıyla paylaşmalıdır. Bu alanla ilgili ortaya çıkan yeni yaklaşımlar öğretmen adayları tarafından entelektüel düzeyde sınıf ortamında tartışılabilir. Dersi veren öğretim elemanları belli bir çerçevede etkinliklerini gerçekleştirebilmeli ancak özgünlükleri kısıtlanmamalıdır. Öğrencilerin bu dersle ilgili hazır bulunuşlukları olmadığı için derste aktif olamıyorlar ve ders etkinlikleri öğretmen merkezli olarak gerçekleştirilmek zorunda kalıyor.

Öğrencilerin görüşleri ise, materyal kullanımının çoğaltılması derste daha hoşgörülü olunması, dersin KPSS'ye yönelik işlenmesi, ve derste daha çok test çözülmesi şeklindedir. Bu görüşler aşağıda yansıtılmıştır:

Derste materyal kullanımının çoğaltılması gerekir. Bu derste daha hoşgörülü olunmalıdır. Ders çok sıkıcı ve derste yanlış öğretim teknikleri kullanılıyor. Bu ders öğretmen adayı için çok gereklidir. Fakat okulumuzda yeterli derecede bu derse önem verilmiyor. Öğretmenlerimiz bize sadece konu anlattı. Dersi işlenişi daha çok KPSS'ye yönelik olmalıdır. Bu derste daha çok test çözülmelidir.

4. Başarının Değerlendirilmesine İlişkin Görüşler:

Öğretim elemanlarının görüşleri öğrenci başarısını değerlendirmede portfolyo değerlendirme yapılması, bölümde Ölçme ve Değerlendirmeye ilgili bir birim oluşturularak aynı dersin bütün bölümler için ortak olarak sınavların düzenlenmesi gerektiği şeklindedir. Bu görüşler aşağıda yansıtılmıştır:

Öğrenci başarısının değerlendirilmesi teorik ve uygulama boyutlarıyla birlikte yapılmalıdır, uygulama boyutunda portfolyo değerlendirmeye ağırlık verilmelidir. Öğrenci başarısını değerlendirmede portfolyo değerlendirmeden de yararlanılmalıdır. Sınavlar tüm fakültede ortak olarak düzenlenmelidir. Eğitim Bilimleri bölümünde Ölçme Değerlendirme ile ilgili bir birim oluşturulmalıdır. Uygulama becerileri hem ara sınavına ve hem de dönem sonu sınavına yansıtılmalıdır.

Öğrencilerin görüşleri ise, sınav sorularının daha açık ve anlaşılır olması, sınav sorularının güçlük düzeyinin düşürülmesi ölçme ve Değerlendirme alanındaki soruların daha az sorulması şeklindedir. Bu görüşler aşağıda yansıtılmıştır:

Sınavlarda sorular daha açık ve anlaşılır olmalıdır. Sınavlarda sorulan sorular zor ve anlatılanlarla tutarlı değil. Hesap soruları az sorulsun, hesap yapamıyorum. Boşu boşuna plan yaptırılıyor, internetten indiriyoruz.

SONUÇ

Araştırma, Eğitim Fakülteleri lisans öğretim programında uygulanan Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersindeki sorunları belirlemek ve olası çözüm önerilerini geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla araştırmada belirlenen iki alt problem için veriler toplanarak çözümler önerilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Dersine Yönelik Yeterliklerin Öğrenciler Tarafından Kazanılma Derecesi”ne yönelik 24 adet anket sorusuna ilişkin sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Buna göre; bir dersin hedeflerini yazabilme, günlük plan yapabilme, derste geçen kavramları anlayabilme, belirlenen hedeflerin davranışlarını yazabilme, hedeflerin taksonomik sınıflanmış özelliklerini anlayabilme, bir dersin yıllık planını yapabilme, ölçme aracını geliştirmede madde analizinin gerekliliğine inanma, sınıflama gerektiren ve çoktan seçmeli sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme, ölçme aracındaki her soru için madde analizi yapabilme, bir testin geçerliğini ve güvenilirliğini hesaplayabilme, hedeflere uygun olarak bir ders etkinliği düzenleyebilme ve uygulayabilme, sınıf başarısına göre mutlak ve bağıl değerlendirme yapabilme ve madde analizi sonuçlarına göre bir ölçme aracı geliştirebilme yeterliklerinin “orta” düzeyde olduğu görülmektedir (Tablo 26, 27, 28, 29, 30, 31, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49). Bu bulgulara göre öğrencilerin derse yönelik bu özellikleri yeterli düzeyde kazanamadıkları görülmektedir.

Dersi planlarken hedeflere uygun kaynak araç-gereç seçebilme, belirtke tablosu yapabilme, günlük planın, belirtke tablosunun ve yıllık planın öğretimdeki önemine inanma, yazılı yoklama türünde ve kısa cevap gerektiren sorulardan oluşan bir ölçme aracı hazırlayabilme yeterliklerinin “iyi” düzeyde olduğu görülmektedir (Tablo 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39). Bu bulgular, öğrencilerin dersin anılan yeterliklerini önemli düzeyde kazandıklarını göstermektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan Öğretimde Planlama ve Değerlendirme dersinin farklı boyutlarında görüşme tekniği kullanılarak öğretim elemanlarının görüşlerine ve açık uçlu sorularla da öğrencilerin görüşlerine ilişkin sonuçlar aşağıda verilmiştir. Görüşler, 1. Dersin İçeriği, 2. Dersin Süresi, Veriliş Dönemi, Ayrı Dersler Olarak Verilmesi, 3. Ders Ortamı ve Eğitim Durumları, 4. Ölçme ve Değerlendirme boyutlarında gruplandırılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Dersin içeriği çok kapsamlıdır ve öğrenciler bu dersi almaları için yeterli hazır bulunuşluk düzeyine sahip değildirler. Bu yüzden öğrenciler derste geçen model, strateji, yöntem, teknik, kavram ve ilkeleri anlamada zorlanmaktadırlar. Dersin haftalık teorik ders saati ve uygulama saati ağırlıkları (324) yetersizdir ve tek yarıyıl ve tek ders olarak programda yer alması uygun değildir. Sınıflardaki öğrenci sayısı fazladır ve derste kullanılan öğretim materyali yetersizdir. Öğrenci başarısını belirlemede, sürece yönelik değerlendirme yapılmamaktadır. Derse giren öğretim elemanlarınca yapılan sınavlarda ortak bir standart yoktur.

Öneriler

1. Dersin öğretim programındaki içeriğinin mevcut konumu devam etmesi durumunda, haftalık ders saati ağırlığı artırılmalıdır.
2. Dersin içeriği değiştirilerek, “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme I, II” şeklinde iki ayrı ders veya “Eğitimde Program Geliştirme”, “Öğretim Yöntemleri”, “Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme” şeklinde üç ayrı ders olarak düzenlenebilir.
3. Öğrencilerin bu dersten önce “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme”, “Özel Öğretim Yöntemleri” ve “Sınıf Yönetimi” derslerini alarak bu derse yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri artırılabilir.
4. Dersin içeriği KPSS da dikkate alınarak geliştirilmelidir.
5. Ders öğretim ortamı, çağdaş öğretim teknolojilerinin yoğun kullanımına uygun şekilde düzenlenmeli, entelektüel tartışma ortamı sağlanmalı, uygulama okullarındaki sınıf ve alan öğretmenlerinin ders ortamında öğretmen adayları ile deneyimlerini paylaşım ortamı yaratılmalıdır.

6. Öğrenci başarısı hem ürüne hem de sürece dönük değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Bircan İsmail, *“Eğitimde Yeni Yönelimler” CÜ Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Ulusal Sempozyumu*, Sivas, 2003
- Demirel Özcan, *Eğitimde Program Geliştirme* . Ankara, 2004
- Erden Münire, *Eğitimde Program Değerlendirme* . Ankara, 1988
- Ertürk Selahattin, *Eğitimde Program Geliştirme* . Ankara, 1972
- Senemoğlu Nuray, *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim-Kuramdan Uygulamaya*. Ankara, 1997
- Ülgen Gülten, *Eğitim Psikolojisi*. Ankara, Alkım Yayınevi, 1997.
- MEB, *“Öğretmen Yeterlilikleri”*. 2000. (www.meb.gov.tr. Erişim Tarihi:30.11.2005)
- YÖK, *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi Raporu*, 1998
(www.yok.gov.tr . Erişim Tarihi: 30.11.2005)